e-ISSN 3060-5059

DOI: 10.67227

IJTIMOIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNAL

Scientific and Innovative Research in Social and Humanitarian Studies

Vol. 3 • Issue 9

2026

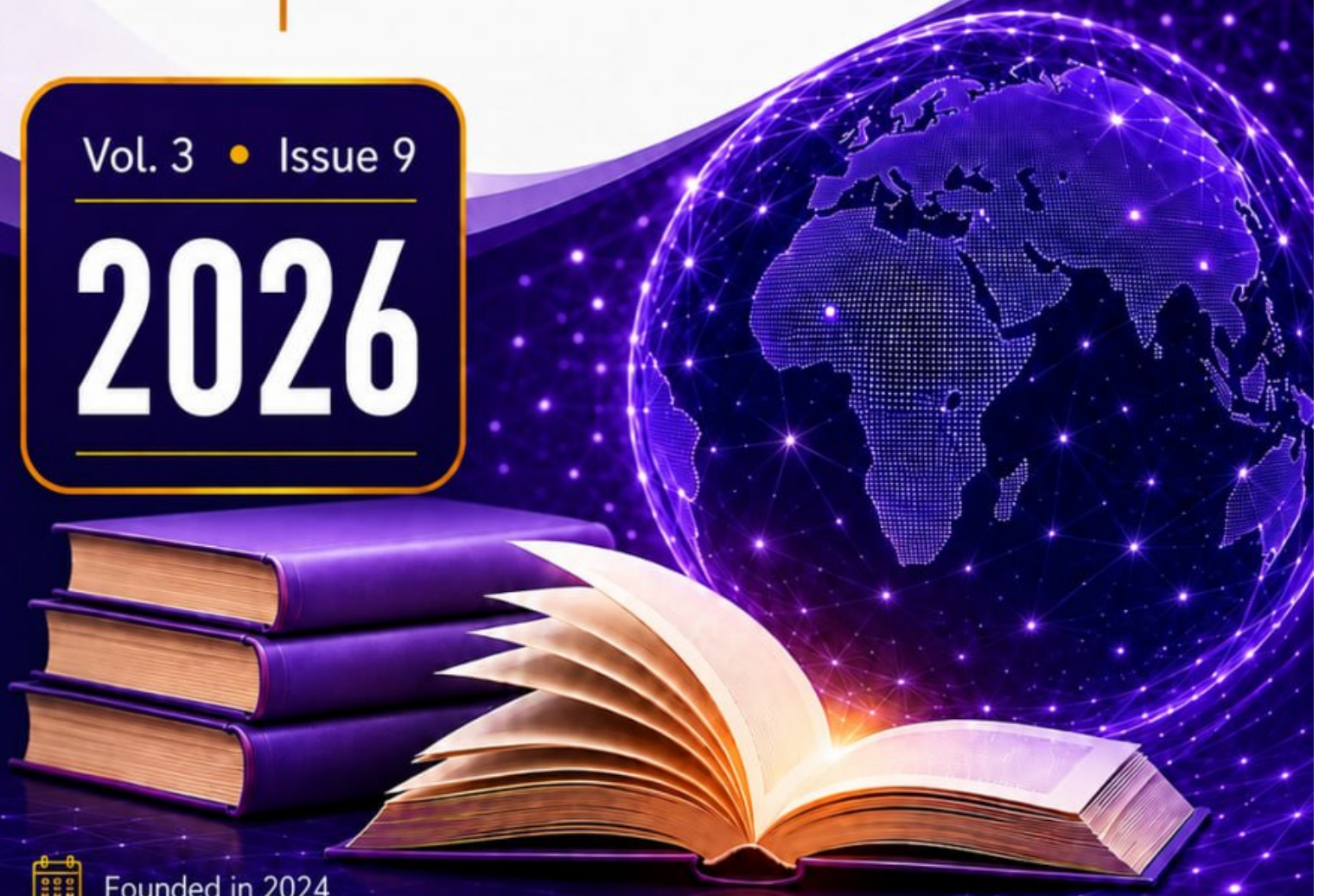

Founded in 2024

publishscience.uz | publish_science_journal@mail.ru

PEER REVIEWED • OPEN ACCESS

ISSN 3060-5059 (Online)
Article / Original paper https://doi.org/10.67227/mp7emv05

VATANPARVARLIK – YUKSAK MA'NAVIYAT VA FUQAROLIK BURCHINING ASOSI

Xudoyqulov Alimjon Obloqulovich
O'zbekiston Respublikasi Harbiy xavfsizlik va mudofaa universiteti Quruqlikdagi qo'shinlar instituti, PhD.
e-mail: nargizalimrayhon@gmail.com **ORCID**: https://orcid.org/0009-0007-5444-5709

Annotatsiya.
Vatanparvarlik — har bir insonning o'z yurtiga muhabbatini, uni himoya qilish va rivojlantirishga intilishini anglatuvchi yuksak ma'naviy sifatdir. Bu g'oya fuqarolik burchi bilan uzviy bog'liq bo'lib, shaxsning ijtimoiy faolligi, mas'uliyatliligi va milliy qadriyatlarga sodiqligini shakllantirishga xizmat qiladi. Maqolada vatanparvarlikning ma'naviy ahamiyati, uning yosh avlod shaxsiy rivojiga ta'siri va fuqarolik burchini bajarishdagi roli tahlil qilinadi. Shu bilan birga, milliy g'ururni yuksaltirish va jamiyatda faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish zarurligi ta'kidlanadi.
Kalit so'zlar: vatanparvarlik, ma'naviyat, fuqarolik burchi, milliy qadriyatlar, yuksak ma'naviy sifat, fuqarolik mas'uliyati, shaxs rivoji.

ПАТРИОТИЗМ – ОСНОВА ВЫСОКОЙ ДУХОВНОСТИ И ГРАЖДАНСКОГО ДОЛГА

Худойкулов Алимжон Облокулович
Институт Сухопутных войск Университета военной безопасности и обороны Республики Узбекистан, PhD.

Аннотация.
Патриотизм представляет собой высокое духовно-нравственное качество, выражающее любовь человека к своей Родине, стремление защищать её и способствовать её развитию. Данная идея неразрывно связана с гражданским долгом и способствует формированию социальной активности, ответственности личности и преданности национальным ценностям. В статье анализируются духовно-нравственное значение патриотизма, его влияние на личностное развитие молодого поколения и роль в выполнении гражданского долга. Наряду с этим подчёркивается необходимость укрепления национальной гордости и формирования активной гражданской позиции в обществе.
Ключевые слова: патриотизм, духовность, гражданский долг, национальные ценности, высокие духовно-нравственные качества, гражданская ответственность, развитие личности.

PATRIOTIZM – IS THE FOUNDATION OF HIGH SPIRITUALITY AND CIVIC DUTY

Xudoyqulov Alimjon Obloqulovich
Institute of Land Forces, University of Military Security and Defense of the Republic of Uzbekistan, PhD.

Abstract.
Patriotism is a high moral and spiritual quality that reflects an individual's love for their homeland and commitment to its protection and development. This concept is closely connected with civic duty and contributes to the development of social engagement, personal responsibility, and commitment to national values. The article analyzes the moral and spiritual significance of patriotism, its influence on the personal development of the younger generation, and its role in fulfilling civic duty. It also emphasizes the importance of strengthening national pride and fostering an active civic position in society.
Keywords: patriotism, spirituality, civic duty, national values, high moral qualities, civic responsibility, personal development.

Kirish. Vatanparvarlik insoniyat tafakkuri va ma'naviy merosida eng ulug' fazilatlardan biri sifatida qadimdan alohida o'rin egallab kelgan. Ulamolar va mutafakkirlar Vatanga muhabbatni nafaqat tabiiy tuyg'u, balki yuksak ma'naviyat va fuqarolik burchining muhim mezoni deb baholaganlar. Jumladan, islom olamining buyuk allomalari inson kamolotini jamiyat va Vatanga sadoqat bilan bog'lab tushuntirganlar. Hadislarda ham "Vatanni sevish iymondandir" degan g'oya orqali insonning ma'naviy barkamolligi uning o'z yurtiga bo'lgan munosabatida namoyon bo'lishi ta'kidlanadi.

ASOSIY QISM

Sharq mutafakkirlaridan Abu Nasr Forobiy fozil jamiyat haqida so'z yuritar ekan, har bir fuqaro o'z Vatani ravnaqi uchun mas'uliyat hissini anglashi zarurligini ta'kidlaydi [1]. Uning fikricha, jamiyat taraqqiyoti shaxs ma'naviyati va fuqarolik burchining uyg'unligi orqali ta'minlanadi. Shuningdek, Alisher Navoiy asarlarida ham Vatanga sadoqat, xalq manfaati yo'lida xizmat qilish eng oliy insoniy fazilat sifatida talqin etiladi [2]. Navoiyning "Odami ersang

ISSN 3060-5059 (Online)

demagil odami, Onikim yo‘q xalq g‘amidin g‘ami” satrlarida aniq ko‘rinadiki, Navoiy insonning ma’naviy kattaligi va xalq g‘amxo‘rligida yashashni yuqori insoniy vazifa sifatida ko‘radi [3]. Asardagi “xalq g‘ami bilan yashash” g‘oyasi bugungi kunda ham faol fuqarolik pozitsiyasining ma’naviy asosi bo‘lib xizmat qiladi.

Tarixiy misollarga murojaat qiladigan bo‘lsak, buyuk allomalar va davlat arboblarining hayoti vatanparvarlikning amaliy ifodasini yaqqol ko‘rsatadi. Ular ilm-fan, ma’rifat va adolat orqali jamiyat taraqqiyotiga hissa qo‘shib, o‘z fuqarolik burchini sidqidildan ado etganlar. Bu esa vatanparvarlik g‘oyasining faqat shior emas, balki amaliy hayot tamoyili ekanini isbotlaydi.

Demak, vatanparvarlik yuksak ma’naviyatga tayangan holda shakllanib, shaxsning fuqarolik burchi, ijtimoiy faolligi va jamiyat oldidagi mas’uliyatini belgilab beradi. Bu g‘oya, ayniqsa, yosh avlod tarbiyasida muhim ahamiyat kasb etib, ularni Vatan taqdiriga daxldorlik ruhida kamol toptirishni taqozo etadi.

Bugungi globallashuv va mafkuraviy raqobat kuchayib borayotgan sharoitda vatanparvarlikni yuksak ma’naviyat va fuqarolik burchining asosi sifatida qaror toptirish o‘ta dolzarb vazifaga aylanmoqda. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti o‘z chiqishlarida ma’naviy barkamol, Vatan taqdiriga befarq bo‘lmagan fuqarolarni tarbiyalash davlat siyosati darajasidagi ustuvor yo‘nalish ekanini doimiy ta’kidlab kelmoqda. Prezidentning fikricha, jamiyat taraqqiyoti va davlat barqarorligi, avvalo, yuksak ma’naviyatli, faol fuqarolik pozitsiyasiga ega insonlar bilan chambarchas bog‘liqdir [4].

Davlat rahbari yosh avlodni vatanparvarlik, milliy g‘urur va mas’uliyat ruhida tarbiyalashni kelajak taraqqiyotining hal qiluvchi omili sifatida baholaydi. Uning ta’kidlashicha, Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg‘usi inson ongida bilim, tarbiya va amaliy faoliyat orqali shakllanadi. Shu ma’noda vatanparvarlik faqat hissiy tushuncha emas, balki jamiyat hayotida faol ishtirok etish, qonun ustuvorligiga amal qilish va mamlakat ravnaqi uchun sidqidildan xizmat qilishda namoyon bo‘ladigan fuqarolik burchidir.

Prezident ma’naviy tahdidlar va begona g‘oyalar ta’siri kuchaygan zamonda milliy o‘zlikni anglash, tarixiy xotira va qadriyatlarga tayanish muhimligini alohida qayd etadi. Bu esa vatanparvarlikni yuksak ma’naviyat bilan uyg‘un holda rivojlantirish zaruratini yanada oshiradi. Chunki ma’naviy jihatdan barkamol bo‘lgan insongina Vatan manfaatini shaxsiy manfaatlardan ustun qo‘ya oladi va jamiyat oldidagi fuqarolik mas’uliyatini chuqur anglaydi.

Shu bois Prezident g‘oyalari asosida aytish mumkinki, vatanparvarlikni shakllantirishga qaratilgan tarbiyaviy, ma’rifiy va ijtimoiy jarayonlar nafaqat bugungi kun, balki mamlakat kelajagi uchun ham strategik ahamiyat kasb etadi. Bu jarayon jamiyatda fuqarolik ongi, ijtimoiy barqarorlik va taraqqiyotni ta’minlovchi muhim ma’naviy omil sifatida namoyon bo‘ladi.

Vatanparvarlik inson ma’naviy dunyosida shakllanadigan eng muhim ijtimoiy-axloqiy qadriyatlardan biri bo‘lib, u yuksak ma’naviyat va fuqarolik burchining mazmunini belgilab beradi. Vatanga muhabbat, uning taqdiriga daxldorlik hissi shaxsning ichki e’tiqodi, vijdoni va mas’uliyati bilan uzviy bog‘liqdir. Shu ma’noda vatanparvarlik insonning faqat hissiy munosabati emas, balki uning ma’naviy kamoloti darajasini ifoda etuvchi muhim mezon hisoblanadi.

Yuksak ma’naviyat, avvalo, shaxsning milliy qadriyatlarga, tarixiy xotiraga va ma’naviy merosga bo‘lgan hurmatida namoyon bo‘ladi. Vatanparvar inson o‘z xalqi tarixi, tili, madaniyati va an’analarini chuqur anglab, ularni asrab-avaylashni o‘zining muqaddas burchi deb biladi. Bu jarayonda vatanparvarlik shaxs ongida faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirib, jamiyat hayotidagi ijtimoiy-siyosiy, madaniy va ma’rifiy jarayonlarda faol ishtirok etishga undaydi. Bunday faollik esa fuqarolik burchining amaliy ifodasi sifatida namoyon bo‘ladi [5].

Fuqarolik burchi vatanparvarlik bilan uyg‘un holda shaxsning qonunlarga hurmat, jamoat tartibiga rioya qilish, jamiyat manfaatlarini shaxsiy manfaatlardan ustun qo‘yish kabi fazilatlarida ifodalanadi. Vatanparvarlik tuyg‘usi mustahkam bo‘lgan shaxs o‘z mehnati, bilimi va ijtimoiy faolligi orqali Vatan ravnaqiga hissa qo‘shishni o‘z oldiga maqsad qilib qo‘yadi. Bu esa ma’naviy barkamollik va fuqarolik mas’uliyatining o‘zaro bog‘liq ekanini yaqqol ko‘rsatadi.

Vatanparvarlik insonning yurtiga muhabbati, uni rivojlantirish va himoya qilishga intilishi sifatida yuksak ma’naviy sifatni anglatadi. Bu faqat shaxsiy his-tuyg‘u emas, balki fuqarolik burchining asosi bo‘lib, insonning shaxsiy kamoloti va jamiyatdagi faolligi bilan chambarchas bog‘liqdir. Vatanparvarlik orqali shaxs milliy qadriyatlarni anglab, o‘z tarixi va madaniyatiga hurmat bilan yondashadi, shunday qilib, o‘zining ma’naviy barqarorligini ham yuksaltirishi mumkin.

Globallashuv va axborot texnologiyalarining rivojlanishi yosh avlod orasida milliy va ma’naviy qadriyatlarning susayishiga olib kelishi mumkin. Shuning uchun vatanparvarlikni tarbiyalash orqali yoshlar orasida fuqarolik mas’uliyati, davlat va jamiyat oldidagi burchni anglash hissi mustahkamlanadi. Bu ham davlat barqarorligi, ham jamiyatning ijtimoiy birligi va ma’naviy farovonligi uchun muhimdir.

Shuningdek, vatanparvarlik milliy g‘ururni yuksaltirish, fuqarolarning ijtimoiy faolligini oshirish va zamonaviy hayotda axloqiy-etik me’yorlarni mustahkamlash bilan ham bog‘liq. U nafaqat shaxs ma’naviyatini yuksaltirish, balki jamiyat taraqqiyoti va milliy birlikni mustahkamlashda ham asosiy omil hisoblanadi.

Vatanparvarlik insonning ma’naviy va axloqiy kamoloti bilan uzviy bog‘langan yuksak sifat hisoblanadi. U shaxsning fuqarolik burchi va ijtimoiy mas’uliyatini anglash, milliy qadriyatlar va urf-odatlarga sadoqatli bo‘lish bilan namoyon bo‘ladi. Vatanparvarlik faqat yurtni sevish hissi emas, balki u shaxsning ma’naviy kamoloti, axloqiy barqarorligi va ijtimoiy faolligini tarbiyalaydi.

Shu bilan birga, vatanparvarlik milliy g‘ururni yuksaltirish, milliy qadriyatlar va madaniy merosni asrab-avaylash, ijtimoiy hamjihatlik va barqarorlikni ta’minlashda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. Faqat yurtni sevish emas, balki ma’naviy yetuklik, axloqiy kamolot va fuqarolik burchini anglash orqali shaxs vatanparvar bo‘lishi mumkin.

Bundan tashqari, vatanparvarlik shaxsning hayotiy qobiliyatlarini rivojlantirishga ham yordam beradi. Vatanparvar inson fuqarolik faolligi, ijtimoiy mas’uliyat, jamiyat uchun xizmat qilish kabi fazilatlarga ega bo‘ladi. Bu esa nafaqat shaxs, balki butun jamiyat va davlat taraqqiyoti uchun muhimdir.

ISSN 3060-5059 (Online)

Shaxsning milliy qadriyatlarga sadoqati, birinchi navbatda, oilada shakllanadi. Ota-onalar bolaga Vatanga muhabbat, urf-odatlar, an'anaviy qadriyatlar va madaniy merosni sevish hissini singdirishlari zarur. Bolalarga tarix, milliy kiyim-kechak, bayramlar va xalq hayoti bilan bog'liq tarbiya berish orqali ularning milliy identifikatsiyasi va vatandoshlik hissi rivojlanadi. Milliy qadriyatlar maktab ta'limida ham tarbiyalanishi lozim. Davlat tili, tarix, adabiyot, xalq an'analari va madaniy meros darslari orqali yosh avlodning ma'naviy kamoloti va fuqarolik mas'uliyatini shakllantirish mumkin. Shuningdek, mahalliy tadbirlar, ma'naviy soatlar, muzeylar va tarixiy ekskursiyalar orqali talabalarda milliy g'urur va vatandoshlik hissi uyg'otiladi.

Yoshlarni milliy qadriyatlar va urf-odatlar bilan tanishtirishda adabiyot, she'riyat, musiqa, teatr va badiiy san'at ham katta ahamiyatga ega. Milliy qahramonlar, allomalar va tarixiy shaxslar haqida hikoyalar orqali bolalarda milliy qadriyatlarga sodiqlik ruhi yuzaga keladi. Yoshlarni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashda jamoatchilik faolligi muhim. Ular turli ma'naviy va madaniy tadbirlarda, sport musobaqalarida, xalq bayramlarida ishtirok etish orqali vatandoshlik va madaniy merosga muhabbat hissini rivojlantiradilar [6].

Zamonaviy texnologiyalar orqali yoshlarga milliy qadriyatlar haqida ma'lumot berish, videoroliklar, onlayn leksiyalar va mobil ilovalar orqali milliy meros va urf-odatlarni sevish hissini uyg'otish mumkin. Bu yo'l, ayniqsa, globallashuv davrida yoshlar orasida milliy o'zlikni saqlashda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, yoshlarni tarbiyalashda shaxsiy namuna katta ahamiyatga ega. Muallimlar, ota-onalar va jamoat arboblari o'z faoliyati va hayoti orqali milliy qadriyatlarga sodiqlikni namoyon etishlari lozim. Shu yo'l bilan bolalarda tarbiya va xulq-atvor shakllanadi.

Vatanparvarlik insonning ma'naviy kamoloti va shaxsiy fazilatlari bilan chambarchas bog'liq yuksak sifat hisoblanadi. U shaxsda yurtiga muhabbat, fidoyilik va sadoqat hissini rivojlantirib, ma'naviy yetuklikka intilishni tarbiyalaydi. Ma'naviy jihatdan vatanparvarlik shaxsning axloqiy fazilatlarini, mas'uliyatini va ijtimoiy faolligini shakllantirishda asosiy omil hisoblanadi.

Birinchidan, vatanparvarlik orqali shaxsda milliy qadriyatlar, urf-odatlar va madaniy merosga muhabbat hissi uyg'onadi. Bu, o'z navbatida, shaxsning o'zligini anglashi, o'z yurtiga sadoqat va hurmatini shakllantirishga yordam beradi. Ma'naviy rivojlangan inson yurti va millat taraqqiyoti uchun mas'uliyatli qarorlar qabul qiladi, jamiyatda faol ishtirok etadi va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi.

Ikkinchidan, vatanparvarlik insonni axloqiy va ma'naviy jihatdan barqaror qilib, turli salbiy ta'sirlardan himoyalaydi. Zamonaviy globallashuv davrida axborot va madaniy ta'sirlar orqali yoshlar orasida ma'naviy qadriyatlarning susayishi kuzatiladi. Shu bois vatanparvarlik hissi insonda barqaror ma'naviy tamoyillar va milliy identifikatsiyani saqlashda muhim ahamiyatga ega.

Uchinchidan, vatanparvarlik shaxsning fuqarolik mas'uliyati va ijtimoiy faolligini yuksaltirishda ham rol o'ynaydi. Ma'naviy jihatdan tarbiyalangan shaxs jamiyatda faol ishtirok etadi, davlat va jamiyat taraqqiyotiga hissa qo'shadi. Shu tariqa, vatanparvarlik nafaqat shaxsning ma'naviy kamoloti, balki butun jamiyatning ma'naviy rivoji va barqarorligi uchun ham muhimdir.

Milliy g'urur — insonning o'z millati, tarixi, madaniyati, urf-odatlari va an'analariga nisbatan iftixor va hurmat hissini anglatadi. Bu shaxsda milliy identifikatsiya, o'zlikni anglash va Vatanga sadoqat hissini tarbiyalaydigan ma'naviy sifat hisoblanadi. Milliy g'urur faqat shaxsning shaxsiy hissi emas, balki jamiyatning ma'naviy birligi va millatning barqarorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi [7].

Milliy g'urur shaxsda o'z yurti, tili, tarixi va madaniy merosiga hurmatni shakllantirib, milliy qadriyatlarni asrab-avaylashga va rivojlantirishga yordam beradi, shaxsning axloqiy va ma'naviy barqarorligini mustahkamlaydi, uni salbiy ijtimoiy ta'sirlardan himoya qiladi. Milliy g'urur hissi shaxsda davlat va jamiyat oldidagi mas'uliyatni anglashga va faol fuqarolik pozitsiyasini egallashga yordam beradi. U orqali shaxs milliy birlikka va jamiyat taraqqiyotiga hissa qo'shishni his qiladi, shu bilan mamlakatning ma'naviy va ijtimoiy barqarorligini ta'minlaydi.

Fuqarolik burchi hissi — bu shaxsning davlat va jamiyat oldidagi mas'uliyatini anglashi, qonuniy me'yor va qoidalarga rioya qilish, ijtimoiy, iqtisodiy va ma'naviy jarayonlarda faol ishtirok etish orqali o'z burchini bajarish hissidir. U shaxsda fuqarolik pozitsiyasi, ijtimoiy mas'uliyat va vatanparvarlikni tarbiyalaydi [8].

Fuqarolik burchi hissi shaxsda ijtimoiy va davlat hayotida faol ishtirok etishga intilishni rivojlantiradi. Bu saylovlarda qatnashish, jamoatchilik tadbirlari va jamiyatni rivojlantirishda faol bo'lishni o'z ichiga oladi. Bunda shaxs o'z burchini bajarish orqali qonunlarga rioya qilish, o'z huquq va majburiyatlarini anglash hamda ijobiy fuqarolik fazilatlarini rivojlantirishga erishadi. Bunday xislat shaxsda ma'naviy yetuklik va axloqiy barqarorlikni shakllantirib, uni ijtimoiy faol va mas'uliyatli shaxsga aylantiradi. Bu tuyg'u ko'pincha vatanparvarlik bilan uzviy bog'liq. U shaxsda milliy qadriyatlar, urf-odatlar va madaniy merosga sadoqat hissini yuzaga chiqaradi. Bu nafaqat shaxsning huquqiy va ijtimoiy pozitsiyasini ta'minlaydigan, balki uni ma'naviy yetuklikka, mas'uliyatlilikka va vatanparvarlik ruhiga olib keladigan asosiy omil hisoblanadi. Shu tariqa, bu his shaxsning jamiyatga faol hissa qo'shishi, qonuniylikka rioya qilishi va milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalanishida muhim ahamiyatga ega.

Axloqiy va ma'naviy barqarorlikni rivojlantirish yo'llari:

Oiladagi tarbiya orqali yoshlarga kichik yoshidan boshlab hurmat, hamdardlik, sadoqat va adolat kabi axloqiy fazilatlar singdirilishi zarur. Ota-onalar shaxsiy namuna bilan bolalarda axloqiy va ma'naviy barqarorlikni shakllantirishi mumkin.

Ta'lim muassasalari orqali bolalarga ma'naviy va axloqiy darslar, she'riyat, tarix va adabiyot orqali axloqiy qoidalar va fuqarolik mas'uliyati o'rgatiladi. Ma'naviy ma'ruzalar, ma'naviy soatlar va do'stona muhokamalar orqali ularning fikrlash qobiliyati va axloqiy qarashlari rivojlantiriladi.

Madaniy va ijtimoiy tadbirlarga jalb qilish orqali yoshlarni milliy bayramlar, tarixiy ekskursiyalar, teatral sahnalar va ijtimoiy faoliyatga jalb qilish natijasida ma'naviy va axloqiy rivojlanish ta'minlanadi. Jamoatchilik faolligi,

ISSN 3060-5059 (Online)

volontyorlik va xayr-ehson ishlari yoshlarda mas'uliyat va hamjamiyatga muhabbatni kuchaytiradi.

Shuningdek, axborot va ommaviy kommunikatsiyadan samarali foydalanish natijasida ma'naviy va axloqiy tarbiya berishda zamonaviy texnologiyalardan (onlayn leksiyalar, videoroliklar, elektron kitoblar) foydalanish yoshlar orasida barqaror axloqiy qadriyatlarni shakllantirishga yordam beradi.

Vatanparvarlik, milliy qadriyatlarga sodiqlik, milliy g'urur va fuqarolik burchi hissi inson ma'naviyatining ajralmas tarkibiy qismlaridir. Ularni shakllantirish va rivojlantirish orqali axloqiy va ma'naviy barqarorlikka ega, ijtimoiy jihatdan faol va mas'uliyatli shaxsni tarbiyalash mumkin.

Axloqiy va ma'naviy barqarorlik shaxsning hayotiy pozitsiyasi, xulq-atvori va jamiyatdagi o'rnini belgilab beradi. Bu barqarorlik oilaviy tarbiya, ta'lim muassasalari, milliy qadriyatlar va jamoatchilik faoliyati orqali bosqichma-bosqich shakllanadi. Ayniqsa, yosh avlodda ma'naviy yetuklikni tarbiyalash jamiyat kelajagini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi [9].

Shuningdek, fuqarolik burchi hissi va vatanparvarlik ruhi yoshlarda davlat va jamiyat oldidagi mas'uliyatni anglash, qonunlarga rioya qilish va ijtimoiy faollikni oshirishga xizmat qiladi. Bu esa jamiyatda faol, tashabbuskor va mas'uliyatli fuqarolarni shakllantirishga zamin yaratadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, axloqiy va ma'naviy barqarorlikni rivojlantirish, yosh avlodda ma'naviy yetuklikni tarbiyalash va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish — bu uzluksiz va tizimli jarayon bo'lib, u oila, ta'lim, jamoatchilik va milliy qadriyatlar asosida amalga oshirilgandagina samarali natija beradi. Ana shu jarayon orqali jamiyatning ma'naviy yuksalishi, milliy birligi va davlat barqarorligi ta'minlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abu Nasr Forobiy. *Fozil odamlar shahri.* – Toshkent: Abdulla Qodiriy nomidagi Xalq merosi nashriyoti, 1993. – B. 120–145. – URL: https://api.ziyonet.uz/uploads/books/662/5aed63c4c5f42.pdf
2. Alisher Navoiy. *Mahbub ul-qulub.* – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti, 1983. – B. 35–60.
3. Abu Ali ibn Sino. *Axloq va tarbiya haqida risolalar.* – Toshkent: O'zbekiston, 1980. – B. 78–95.
4. Mirziyoyev Sh. M. *Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz.* – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 1-jild. – B. 92–115. – URL: https://www.phdiqtibos.uz/prezident-asarlari
5. Karimov I. A. *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch.* – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 176 b. – B. 15–48. – URL: https://akbt.urspi.uz/uz/books/1015
6. Jo'rayev N., Ziyoyev H. O'zbek xalqi tarixi. – Toshkent: Sharq, 2011. – B. 210–235.
7. Mahkamov M. Ma'naviyat asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2015. – B. 56–89.
8. Qosimov B. Milliy g'oya va ma'naviyat. – Toshkent: Ma'naviyat, 2014. – B. 101–130.
9. Rahmonov A. Fuqarolik jamiyati va ma'naviy tarbiya. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019. – B. 64–98.